

MEMO

Contactpersoon

Naam:

Van (team Jeugd & Onderwijs)
Aan Commissie van Toezicht op het Openbaar Onderwijs (CTOO)
Kopie aan André Boogaard (griffie)
Datum 18 september 2025
Betreft Jaarstukken 2024, Johan de Witt Gymnasium

1 Inleiding

Het bestuur van het Johan de Witt Gymnasium heeft de jaarstukken van 2024 aan de gemeenteraad aangeboden, ter bespreking in de commissie toezicht openbaar onderwijs (CTOO). Via deze memo worden de leden van de CTOO op de hoogte gebracht van de belangrijkste ontwikkelingen bij het schoolbestuur op basis van het jaarverslag. Daarnaast wordt ook de financiële situatie besproken. Dit met als doel de leden van de CTOO te ondersteunen in hun toezichthoudende rol op de financiële positie (continuïteit) van het openbaar onderwijs. Deze rol is verder omschreven in respectievelijk de wet primair onderwijs (artikel 17 lid d en e) en de wet voortgezet onderwijs (artikel 3.6 en 3.7).

De gemeenteraad heeft in 2021 het 'werkdocument CTOO' vastgesteld. Daarin is afgesproken dat:

- de schoolbesturen jaarlijks verantwoording afleggen over de financiële gezondheid door middel van een standaard-vragenlijst;
- alleen een gesprek wordt gehouden over de financiën als de antwoorden hiertoe aanleiding geven en dus het standaard-jaargesprek te laten vervallen;
- om het jaar een 'relatiegesprek' wordt gehouden met het bestuur om de ontwikkelingen van de school in brede zin te bespreken;
- de openbare inspectierapporten van de Inspectie van het Onderwijs worden gebruikt als bron voor de stand van zaken op de scholen.

Op 27 februari 2024 heeft de CTOO een relatiegesprek gevoerd met enkele leden van het bestuur van het Johan de Witt Gymnasium. Een de bespreking van de begroting van de stichting in de CTOO is besloten een nieuw gesprek te plannen in het voorjaar van 2026.

Per 31 december 2025 loopt de termijn af van twee leden van de raad van toezicht. Omdat benoemingen voor de raad van toezicht de goedkeuring moeten vragen van de CTOO, is de verwachting dat binnenkort vanuit het gymnasium bericht komt hoe zij deze vrijgekomen plaatsen in de raad van toezicht willen opvullen.

De onderwijsinspectie heeft voor het laatst de school bezocht op 8 februari 2018. Het ontbreekt dus aan een recent inspectierapport, waardoor de inhoud van deze memo slechts is gebaseerd op het jaarverslag 2024.

2 Conclusie

Het jaarverslag geeft geen aanleiding om opnieuw in gesprek te gaan met de school. De financiële positie van de school is positief en de continuïteit van het onderwijs lijkt niet in gevaar. Het advies is dan ook om vast te houden aan de cyclus van gesprekken zoals in het werkdocument CTOO omschreven. Dit houdt in dat voor 2026 een nieuw relatiegesprek ingepland kan worden.

3 Toelichting – Onderwijs en strategisch beleid

Uit de jaarstukken over 2024 komen geen zorgelijke ontwikkelingen naar voren die de continuïteit van het onderwijs bedreigen. Wel vallen een aantal zaken op. Deze punten zijn verdeeld onder de volgende onderwerpen.

Kwaliteit onderwijs

Een grote ambitie van het JdW vormt een doorstroom van 95% van de leerlingen naar een volgend leerjaar. Sinds 2021 is deze ambitie niet meer gehaald. Een onderzoek uit 2021 (in het verslag wordt 2020 genoemd) zou een aantal aandachtspunten naar voren zouden komen. De afgelopen jaren investeerde het JdW hierop door de inrichting van leerlingwerkruimten, meer mentoruren en extra begeleidingsmogelijkheden via het begeleidingsteam of met hulp van ouderejaars leerlingen. Deze investeringen zijn afgelopen jaren gepresenteerd als onderdeel van het tegengaan van de leerachterstanden door corona. In vergelijking met 2023 laat 2024 een groei zien in het doorstroompercentage. Hieruit lijkt de investering te renderen. Echter, de school zelf rept hier niet over in het jaarverslag.

Dit kan een punt zijn om bij stil te staan tijdens een relatiegesprek.

Personeel

In het jaarverslag van 2023 stond vermeld dat het personeel de werkdruk als hoog ervaarde en zich zorgen maakte over de werksfeer. De rapportage over 2024 rept met geen woord over de werksfeer. Wel noemt zij enkele investeringen die gedaan zijn om de werkdruk te verlichten. Dit betreft investeringen die bekostigd zijn uit landelijke middelen om de werkdruk te verlagen. Helaas gaat het verslag niet in op de effecten van de gedane investeringen, terwijl in 2023 nog wel werd genoemd dat er 'eerste verbeteringen' werden bemerkt. Ook dit kan bevraagd worden tijdens een relatiegesprek.

Het ziekteverzuim is in 2024 gestegen van 3,7% naar 4,7% (pagina 34). Dit betreft zowel het verzuim op de korte, middel, als middellange (tot 370 dagen) termijn. Het is lastig de redenen achter deze cijfers te duiden, maar aangezien op alle termijnen van verzuim een groei te zien is, bestaat het risico dat meerdere medewerkers langere tijd afwezig blijven. Financieel heeft dit consequenties voor het JdW, omdat zij pas een vergoeding ontvangt van de verzekering wanneer een medewerker langer dan een half ziek is. In de tussentijd moet de school de kosten volledig dekken.

Leerlingenontwikkeling

Het aantal eerstejaars leerlingen steeg in het schooljaar 2024-2025 iets harder dan verwacht. Uiteindelijk stroomden 154 nieuwe leerlingen het eerste jaar in, terwijl 150 leerlingen werden verwacht (pagina 23). Toch heeft de school haar leerlingenprognose voor 2026 licht verlaagd van 815 (jaarverslag 2023) naar 811 (pagina 56).

4 Toelichting - financiën

De jaarrekening is beoordeeld aan de hand van de volgende vragen uit de standaard-vragenlijst:

Is er sprake van een materieel evenwicht?

Het resultaat over 2024 bedraagt per saldo € 304.804 negatief. Dit resultaat wordt in 2024 beïnvloed door twee incidentele posten, namelijk: i) de vrijval van de langlopende schulden ad € 1,4 mln. en ii) een aanvullende dotatie aan de voorziening groot onderhoud ter grootte van € 1,6 mln. Het negatieve resultaat over 2024 komt ten laste van het eigen vermogen. Ook de komende jaren zijn negatieve resultaten niet te voorkomen (pagina 56). Daarom is afgelopen jaren ingezet op het uitbreiden van het eigen vermogen, dat is in 2024 niet gelukt. Het eigen vermogen ultimo 2024 is € 2,4 mln. groot, dat is € 0,3 mln. lager dan ultimo 2023. De Algemene reserve is groot € 1 mln. en de Bestemmingsreserve investeringen is groot € 1,4 mln. Hier zien we een risico, omdat de negatieve resultaten vanaf 2026 (prognose) uit de algemene reserve worden gedekt. Er wordt dan dus (structureel) ingeteerd op de algemene reserve. Er is dan geen materieel evenwicht. We zijn daarom benieuwd naar de begroting 2026 e.v. Wij adviseren om niet alleen de algemene reserve uit te breiden, maar ook kritisch te kijken naar hoogte van de (structurele) lasten en baten.

Zijn er eventuele taakstellingen of bezuinigingen op handen?

Deze zijn niet opgenomen in de begroting 2024, dus dan wordt er ook niet over gerapporteerd. Afhankelijk van de begroting 2026 e.v. is dit wellicht wel aan de orde i.v.m. het structureel interen op het eigen vermogen. Het advies luidt om hier bij de meerjarenbegroting 2026 opnieuw kritisch naar te kijken.

Zijn de voorzieningen deugdelijk onderbouwd?

De voorzieningen zijn deugdelijk onderbouwd (o.a. pagina 85). De jaarstukken 2024 zijn gecontroleerd door een (onafhankelijke, externe) accountant, dus de voorzieningen en de toelichting daarop voldoen tenminste aan de van toepassingen zijnde wettelijke eisen.

Wat zijn de ratio's?

Voor de beoordeling van de jaarrekeningen hanteert de Inspectie van het Onderwijs drie kengetallen die gebruikt worden voor het identificeren van besturen met een mogelijk financieel risico. Dit zijn: solvabiliteit, liquiditeit en de ratio normatief publiek eigen vermogen. Deze worden genoemd en toegelicht op de pagina's 48 en 64 e.v. Dit ziet er vooralsnog goed uit. Actueel risico is de rentabiliteit (negatieve resultaten vanaf 2026) en dalende omvang van het eigen vermogen. We volgen dit op de voet en we zijn daarom zeer benieuwd naar de meerjarenbegroting 2026 e.v.

Kengetal	signaleringswaarde	2021	2022	2023	2024
Solvabiliteit ¹	< 30%	59	60	64	83,8
Liquiditeit ²	< 0,75	4,23	3,91	5,1	2,5
Ratio publiek eigen vermogen ³	> 1,00	1,05	1,05	1,08	0,83

Is er sprake van inzicht in relevante risico's voor het weerstandsvermogen; dit zijn risico's van materieel belang die niet zijn ondervangen door bijvoorbeeld voorzieningen?

De risico's worden beschreven op de pagina's 68 t/m 70. De risico's zijn gekwantificeerd op € 0,8 mln. (kans x impact). De risico's worden voldoende onderbouwd. Beheersmaatregelen die getroffen zijn, worden beknopt beschreven (p. 69). Voor de meerjarenbegroting 2026 adviseren wij ook een risicoparagraaf op te stellen.

Het weerstandsvermogen is eind 2024 1,25. Een significante daling ten opzichte van voorgaande jaren. Het streven is om het weerstandsvermogen op een aanvaardbaar niveau te houden.

Hoe is de reservepositie en is er sprake van (mogelijk) bovenmatig publiek eigen vermogen?

De reserves zijn voor nu nog voldoende ten opzichte van de risico's. Het weerstandsvermogen (de mate waarin een organisatie in staat is om (financiële) tegenslagen op te vangen zonder dat het in gevaar komt) is momenteel nog goed, maar dus wel significant gedaald. Hierbij wel de opmerking dat De Witt structureel inteert op het eigen vermogen vanaf 2024 (prognose), dus dit blijft een risico en aandachtspunt!

¹ De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen op de balans.

² De liquiditeit geeft aan in welke mate een organisatie aan haar lopende betalingsverplichtingen kan voldoen.

³ Het normatieve publieke eigen vermogen is een berekening van het vermogen dat een bestuur redelijkerwijs nodig heeft om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Indien het feitelijke publieke eigen vermogen hoger is dan deze norm, dan is er een mogelijk bovenmatig eigen vermogen.